

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **M. Ch.**, zast. Mgr. Jaroslavem Voříškem, advokátem se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Městský úřad Železný Brod**, se sídlem náměstí 3. května 1, Železný Brod, ve věci ochrany před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 10. 5. 2018, č. j. 59 A 23/2018 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, kterým byla podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítnuta jeho žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného.

[2] Podstatou projednávané věci je otázka přípustnosti podané žaloby podle § 85 s. ř. s., věty před středníkem, dle které je zásahová žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky.

[3] Stěžovatel spatřoval nezákonný zásah v tom, že elektronická podatelna žalovaného odmítla jeho odpor podaný proti příkazu ze dne 10. 10. 2017, č. j. OD-11840/2017-HUSR,

s odůvodněním, že e-mail nebyl elektronicky podepsán a byl proto vyhodnocen jako spam. Jelikož bylo toto podání elektronickou podatelnou odmítnuto, správní orgán přihlížel pouze k jeho později podanému potvrzení (srovnej § 37 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, pozn. NSS). Toto podání bylo samo o sobě hodnoceno jako opožděné, příkaz se proto stal pravomocným a vykonatelným.

[4] V žalobě navrhoval, aby krajský soud (i.) uložil žalovanému zrušit doložku právní moci na příkazu ze dne 10. 10. 2017, č. j. OD-11840/2017-HUSR, (ii.) zakázal mu pokračovat v nezpracování odporu, přikázal opatřit podání jednoznačným identifikátorem a zaevidovat je v evidenci dokumentů podle příslušných předpisů. Eventuálně navrhl deklaraci nezákonnosti uvedených zásahů (např. pokud by od nich bylo v průběhu soudního řízení upuštěno).

[5] Krajský soud vycházel z toho, že v popsané situaci je podstatou tvrzení stěžovatele, že jeho včasný odpor způsobil ze zákona zrušení příkazu, avšak žalovaný nepokračoval ve správním řízení a nevydal rozhodnutí ve věci. V tomto případě má k dispozici jiné prostředky obrany, a to žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, respektive žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného podle § 79 a násl. s. ř. s. Žaloba tedy byla podle § 85 s. ř. s. nepřipustná.

[6] Pro úplnost dodal, že i kdyby žaloba přípustná byla, musel by ji odmítnout pro opožděnost. Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Stěžovatel se o tvrzeném nezákonném zásahu dozvěděl dne 23. 10. 2017, kdy mu elektronická podatelna žalovaného zaslala zprávu, že podání obsahující odpor odmítla jako spam, žalobu však podal až dne 22. 2. 2018.

II. Obsah kasační stížnosti

[7] Stěžovatel předně uvádí, že pokud krajský soud odmítl žalobu, měl současně rozhodnout o vrácení soudního poplatku.

[8] Ve vztahu k navrhovanému zrušení doložky právní moci namítá, že se nemohl domáhat nápravy nezákonného stavu žalobou na ochranu proti nečinnosti, protože správní orgán nebyl nečinný.

[9] Ohledně druhého tvrzeného zásahu zdůrazňuje, že v nynější věci nejde o postup v řízení, ale o zásah v důsledku toho, že správní orgán neakceptoval podání. Má právo učinit podání v elektronické formě a správní orgán má povinnost ho přijmout; pokud tak neučiní, jedná se o zásah do stěžovatelových veřejných subjektivních práv. Svůj názor podporuje odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2018, č. j. 2 As 129/2017 - 57.

[10] K závěru krajského soudu o případné opožděnosti zásahové žaloby namítá, že se o nezákonném zásahu dozvěděl teprve 22. 12. 2017, kdy si kontroloval e-mailovou poštu v návaznosti na sdělení krajského úřadu o neakceptaci odporu. E-mailovou adresu běžně nepoužívá a nikdy nežádal o doručování na tuto adresu. Předpokládal, že jeho e-mail

pokračování

byl doručen, neboť jeho servery vždy fungují a oprávněně spoléhal na to, že funguje také server a elektronická podatelna žalovaného. Na podporu těchto tvrzení navrhl výslech svého právního zástupce.

III. Vyjádření žalovaného

[11] Žalovaný má za to, že kasační stížnost ani její doplnění neobsahují obecné náležitosti podání, neboť je v ní jako žalovaný označen Krajský úřad Libereckého kraje.

[12] Souhlasí se skutkovými zjištěními i právním názorem krajského soudu a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[13] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupena advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud se plně ztotožnil se závěrem krajského soudu, že ve stěžovatelské situaci je jedinou smysluplnou a efektivní obranou požadovat vydání správního rozhodnutí za pomoci institutu opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu a případně též žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s. Stěžovatel totiž tvrdí, že podal včasný odpor proti příkazu ve věci přestupku, kterého se měl dopustit. Pokud by se jeho tvrzení ukázalo jako pravdivé, vydaný příkaz by byl ze zákona zrušen, žalovaný by byl povinen pokračovat v řízení a následně v něm vydat rozhodnutí. V opačném případě by příkaz měl účinky pravomocného rozhodnutí (viz § 87 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, respektive § 90 nyní účinného zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve spojení s § 150 správního řádu, srovnej též rozsudky NSS ze dne 29. 1. 2015, č. j. 10 As 266/2014 - 32, či ze dne 4. 1. 2018, č. j. 1 As 352/2017 - 30).

[16] Stěžovatel nesprávně vychází z toho, že jeho veřejná subjektivní práva mohou být dotčena již vyznačením doložky právní moci na příkazu nebo nezpracováním a nezaevidováním jeho podání (odporu proti příkazu). Tyto tvrzené „zásahy“ nejsou ničím jiným než dílčími procesními úkony správního orgánu. Zákon sice stanovuje pravidla, podle kterých při nich má správní orgán postupovat, to však ještě neznamená, že z nich stěžovateli plynou veřejná subjektivní práva, do kterých by případným nezákonným postupem správního orgánu mohlo být zasazeno a proti kterým by se mohl bránit zásahovou žalobou. Sféry stěžovatele se primárně dotýká to, zda v jeho věci bylo a mělo být vydáno rozhodnutí v intencích výše citovaných ustanovení. Při řešení této otázky by bylo nutné zodpovědět též to, zda stěžovatel podal včasný odpor (a zda tedy žalovaný

postupoval nezákonně, pokud k němu nepřihlížel), stejně tak by byla vyřešena otázka správnosti vyznačené doložky právní moci příkazu. Pokud by tedy stěžovatel využil výše uvedené instituty na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, byla by mu poskytnuta též ochrana proti tvrzeným nezákonnostem v postupu žalovaného. Vzhledem k tomu, že zásahová žaloba je zákonem koncipována jako subsidiární, tedy jako určitá „záchranná síť“ pro situace, kdy účastník nemá jiné prostředky nápravy, zásahová žaloby podaná v nynější věci byla nepřijatelná.

[17] Z výše uvedených závěrů Nejvyšší správní soud ve své judikatuře konstantně vychází. S ohledem na předmět nynější věci lze poukázat zejména na rozhodnutí, ve kterých dospěl k závěru, že z výše uvedených důvodů se nelze bránit zásahovou žalobou proti nepředání správního spisu prvostupňovým orgánem orgánu odvolacímu (např. rozsudky ze dne 4. 11. 2015, č. j. 2 As 198/2015 - 20, a ze dne 26. 5. 2016, č. j. 9 As 53/2016 - 22, či ze dne 4. 8. 2016, č. j. 10 As 125/2016 - 27), proti nepředložení spisového materiálu nadřízenému orgánu pro řízení o stížnosti dle § 16a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (rozsudek ze dne 24. 3. 2016, č. j. 9 As 294/2015 - 48), proti nepostoupení odvolání příslušnému správnímu orgánu (rozsudek ze dne 18. 4. 2019, č. j. 9 As 434/2018 - 35) a obecně též proti nevyznačení, respektive nesprávnému vyznačení doložky právní moci (srovnej zejména rozsudek ze dne 28. 3. 2018, č. j. 4 As 5/2018 - 34, dále též usnesení rozšířeného senátu ze dne 13. 2. 2018, č. j. 2 As 141/2015 - 37, či rozsudek ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 As 402/2017 - 41).

[18] Soud si je vědom, že ve stěžovatelem zmiňovaném rozsudku sp. zn. 2 As 129/2017 výše uvedené závěry poněkud relativizoval a zásahovou žalobu v situaci skutkově srovnatelné s nynější věcí připustil (stěžovatel se v odkazované věci mj. bránil proti zásahu spočívajícímu ve vyznačení doložky právní moci a v odmítnutí a nevyřízení podání odvolání). Toto rozhodnutí je však ojedinělé a druhý senát v něm nepřednesl přesvědčivé důvody pro odlišení od obecných východisek popsaných výše. Svůj rozdílný postup založil na tom, že v odkazované věci bylo sporné, zda vůbec bylo podáno odvolání. Procesní žalobní legitimace je však založena tvrzením (viz také §§ 65, 79 a 82 s. ř. s.), jehož pravdivost je otázkou důvodnosti, nikoli přípustnosti žaloby, z čehož Nejvyšší správní soud setrvale vychází. Spor o to, zda bylo podáno odvolání či v nynější věci odpor, je tedy řešen v rámci případně podané žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu (za všechny srovnej citovaný rozsudek sp. zn. 9 As 53/2016). V nynější věci Nejvyšší správní soud postupoval v souladu se svou konstantní judikaturou.

[19] S ohledem na výše uvedené se soud pro nadbytečnost nezabýval včasností podané žaloby. Hodnocení této otázky je ostatně smysluplné pouze tehdy, pokud je žaloba přípustná.

[20] Pro úplnost dodává, že o vrácení soudního poplatku za žalobu krajský soud rozhodl usnesením ze dne 10. 5. 2018, č. j. 59 A 23/2018 - 26, v souladu s § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Ze zákona nevyplývá, že by soud byl povinen rozhodnout o vrácení soudního poplatku totožným rozhodnutím, kterým byla věc skončena (tedy kasační stížností napadeným usnesením).

pokračování

V. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu